

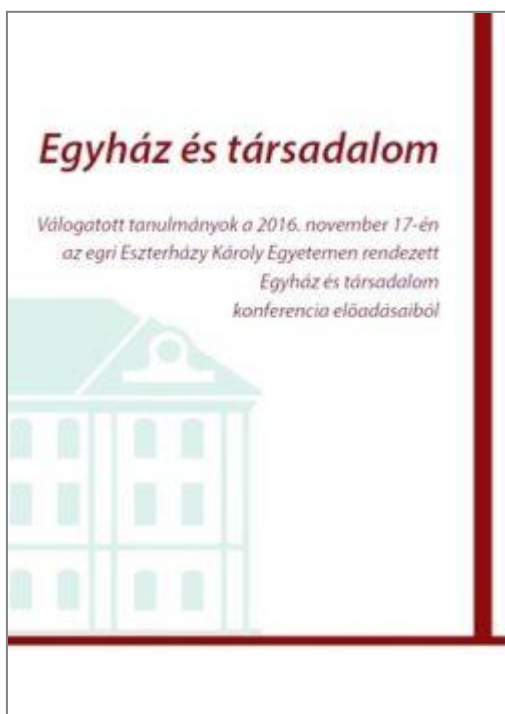
Forrás: <http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2018/08/kamp-alfred-egyhaz-es-tarsadalom-09-01-08/>

Kamp Alfréd

Egyház és társadalom

Válogatott tanulmányok a 2016. november 17-én az egri Eszterházy Károly Egyetemen rendezett Egyház és társadalom konferencia előadásaiból

(Szerk.: Mizera Tamás és Nagy Andor. Líceum Kiadó, Eger, 2017, 108 p.)

Az Eszterházy Károly Egyetem Neveléstudományi Doktori Iskolája 2016 novemberében konferenciát szervezett a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából Egerben. A konferencián a magyarországi és határon túli doktori iskolák hallgatói az újkori magyar művelődéstörténetben kiemelt szerepet játszó egyházi személyek életpályáihoz kapcsolódó új kutatási eredményeket mutatták be. A konferencia anyagát a Líceum Kiadó szakszerű szerkesztéssel (szerkesztők: Mizera Tamás, Nagy Andor), és nagy odafigyeléssel jelentette meg, külön kiemelve azt, hogy a kötet szerzői számos eredeti (primer) forrást dolgoztak fel, ráadásul új kutatási módszerekkel. Ennek nyomán egy érdeklődést felkeltő izléses kötet jött létre, ami nemcsak a neveléstörténeti érdekességeket keresőknek, hanem minden művelődéstörténet iránt érdeklődőnek ajánlható.

Dóbék Ágnes *Barkóczy Ferenc szerepe Muratori műveinek és szellemiségének hazai*

elterjedésében című tanulmányában bemutatja, hogy egy főpap munkásságára hogyan gyakoroltak hatást az itáliai tanulóévek, a Collegium Germanicum-Hungaricumban töltött időszak. Ez a kollégium a XVIII. században az itáliai szellemi áramlatok Magyarországra közvetítésében rendkívül fontos szerepet játszott. Az írásból az is kiderül, hogy a főpap igyekezett minél több eredeti latin nyelvű művet a püspöki könyvtár számára beszerezni, ugyanakkor mecénásként magyar nyelvű kiadásokat is támogatott. A püspök azonban nem csak az itáliai kultúra népszerűsítését tartotta fontosnak, hanem az olasz tudós egyházi reformtörekvései hatást gyakoroltak egyházkormányzati munkájára is: tetten érhető a szegények támogatásában, a megfelelő szintű papképzés kialakításában, a nemzeti nyelven történő misézés és könyvkiadás szorgalmazásában.

Hamzók Judit *Eszterházy Károly egri püspökhöz címzett magyar nyelvű instanciák 1762–1772 között* című tanulmánya a XVIII. századi magyar egyháztörténet emblematikus alakjának, az 1761-ben egri püspökké kinevezett főpap levélgyűjteményének egy eddig nem vizsgált részének, a püspökhöz címzett instanciáknak (kérvény, folyamodvány) és az ezekre

Kamp Alfréd: Egyház és társadalom

Válogatott tanulmányok a 2016. november 17-én az egri Eszterházy Károly Egyetemen rendezett Egyház és társadalom konferencia előadásaiból

adott válaszleveleknek az áttekintését tűzte ki céljául. A kutatás fontos adalékokkal szolgál a kora újkori társadalomtörténet feltárásához, rávilágít a birtokok ügyintézésében szerepet játszó különböző szintű uradalmi tisztviselők munkájára, valamint a folyamodványt benyújtók etnikai és vallási hovatartozására.

Gortva János *A politikus plébános – Hován József tevékenysége Pásztón* című tanulmánya a XIX. századi Hován József pásztói plébános¹ városatyaként végzett tevékenységét, a helyi és országos politikai életben betöltött szerepét vizsgálja korabeli levéltári dokumentumok alapján. Az írásból többek között az is kitetszik, hogy Hován József nevéhez kapcsolható a helyi plébániatemplom és kápolna felújítása, és az ehhez kapcsolódó adománygyűjtést is ő irányította. Közéleti munkásságát a község azzal ismerte el, hogy 1897-ben Pásztó díszpolgárává választották díszközgyűlés keretében. Érdekességként az is megemlíthető, hogy Hován József komoly viták után kezdte meg papi szolgálatát a plébánián, több évtizedes tevékenységével a község méltán megbecsült lelki vezetőjévé vált, és működésével a mai napig ható változásokat hozott a község életébe.

Klem Dénes *Maróthi György zenei szellemisége a „Methodus” lapjain* című tanulmányában Maróthi Györggyel, a Debreceni Református Kollégium kórusának XVIII. századi alapítójával foglalkozik. A kutatómunka a tudós zenepedagógus zenetanításról alkotott gondolatait veti össze az első magyar protestáns tantervvel a forráskritika módszerével. A kutatás azt is feltárta, hogy Maróthi György egyik legfőbb célja az istentiszteleteken a gyülekezet igényes zsoltáreklésének elérése volt, amelyet a kottaolvasás megismertetésével igyekezett elősegíteni. Korai halála miatt életműve befejezetlen maradt, de hatása megkerülhetetlenné vált, hiszen későbbi tanítványai is úgy dolgoztak, hogy saját énektanítási tapasztalataikat is beépítették az eredményes tanítás elveinek meghatározásába.

Fülep Ádám *A felsőfokú könyvtárosképzés kezdetei hazánkban, Kovács Máté idejében* című tanulmányában a magyar könyvtárosképzés kialakulásának kezdeteit mutatja be. Ennek keretében vállalkozik a kor egyik jelentős könyvtárosának, művelődéstörténeti személyének, Kovács Máté munkásságának feldolgozására, elsődleges és másodlagos források felhasználásával. A tanulmány többek között kitér arra, hogy fokozatosan bontakozott ki az a professzionalizációs folyamat, melynek során a könyvtárakban végzett munka foglalkozássá, majd hivatássá változott, amelynek végzését csak szakember láthatja el. A szerző azt is bemutatja, hogy Kovács Máté, középiskolai és egyetemi tanár, egyetemi, majd akadémiai könyvtárigazgató 1956-tól 1972-ig igazgatta a felsőfokú magyar könyvtárosképzés kialakításának ügyét. A képzési ismeretkörök tantervbe foglalásával, és az elméleti és módszertani ismeretek kidolgozásával a szakma felsőfokú oktatását nemzetközi színvonalra emelte.

Sebők Szilvia *A kisvárdai Szent Orsolya-rendi Tanítóképző Intézet hallgatóinak rekrutációs vizsgálata 1928 és 1938 között* című tanulmányában oktatásszociológiai szempontú megközelítéssel vizsgálja a kisvárdai tanítóképző növendékeinek társadalmi hátterét, származását a XX. század első harmadában, levéltári források alapján. A kutatás során feltárja egy vidéki tanítóképző diákságának társadalmi összetételét, felekezeti hovatartozását, nyelvtudását és lakóhely szerinti megoszlását, így képet ad arról, hogy a tanintézet milyen szerepet töltött be a városban és a vonzáskörzetében élők számára. A kutatás mindvégig szem előtt tartja a társadalmi mobilitás problémáját, vagyis hogy az előnyösebb családi helyzet nagy valószínűséggel hozzájárul kedvezőbb társadalmi pozíció eléréséhez.

Kamp Alfréd: Egyház és társadalom

Válogatott tanulmányok a 2016. november 17-én az egri Eszterházy Károly Egyetemen rendezett Egyház és társadalom konferencia előadásaiból

A média világában is ismert Süveges Gergő *Az NCD: egy közösségpedagógiai módszer ismertetése* című tanulmánya² különösen érdekes és eredeti. Egy mai német evangélikus teológus, Christian A. Schwarz közösségdiagnosztikai és közösségfejlesztő módszerének magyarországi adaptációját igyekszik dokumentálni. Munkája azért is hiánypótló, mert sokan úgy vélik, felbomlóban vannak az értékőrzést szolgáló hagyományos közösségek, ezért fontos kérdés, hogyan lehet hatékony, összetartó közösséget létrehozni és működtetni. A tanulmány írója a módszer magyarországi adaptációjaként 37 hazai közösség felmérését végezte el, és célul tűzte ki az NCD-vel történő nemzeti partnerségi szerződés megkötését követően, hogy hosszabb távon is megvizsgálja, mennyire alkalmas a magyarországi közösségek felmérésére és fejlesztésére ez a modern közösségpedagógiai rendszer.

A kötet tartalomhoz illő külleme is mindenkit olvasásra csábíthat, hiszen az írásokat nemcsak azok forgathatják haszonnal, akik a publikált kutatási témák iránt érdeklődnek, de azok is, akik egy-egy életpályán keresztül szeretnének közvetlen benyomást szerezni az egyház műveltségépítő, társadalomformáló, közösségépítő hivatásáról.

Képes tudósítás a konferenciáról:

<https://uni-eszterhazy.hu/hu/egyetem/egyetem/hirek-1048/c/egyhaz-es-tarsadalom-konferencia-a-liceumban>

JEGYZETEK

¹ Hován József (1837-1908) Pásztó község plébánosa 1872 és 1904 között, ábrami c. prépost, főesperes, majd egri kanonok, a község díszpolgára (1897), részt vett az ún. Autonómia mozgalomban, ahol országos küldött is volt, a mai formájú templom-sisak felhelyezője.

² A Természetes Közösségfejlődés (Natural Church Development, NCD) abban segít, hogy egy krisztuskövető közösség - **tartozzon bármelyik felekezethez** - egyre egészségesebben működjön, és egyre jobban betöltse Isten által neki szánt hivatását.